

Club Excursionista de Gràcia

NOVEMBRE
DESEMBRE
2 0 0 1

PASSATGE MULET, 4

TEL: 93 237 86 59

FAX: 93 237 31 48

08006 BARCELONA

"MAI ENRERA"

Butlletí social

Publicació degana de la premsa de Gràcia
Creu de Sant Jordi 1992

XIX Any - 2a. Època, núm. 65
Fundat l'any 1922

Vacarisses,
a 11 km de
Montserrat

EDITORIAL

ANY 2002, ANY DE CELEBRACIONS

Com tots coneixeu, l'any 2002 commemorarem tot un seguit d'efemèrides que per a la nostra entitat i els nostres socis tenen un pes específic notable, ja que són fites assolides al llarg de vuitanta anys. Les raons que detallarem a continuació crec que ens obliguen a tots a reflexionar sobre l'aportació que fem dia a dia perquè el Club assoleixi la notorietat i el lloc que li pertoca.

La darrera setmana, durant una conferència que versava sobre esport i futur, es parlava dels esports que tenien més incidència sobre la societat i, curiosament, les estadístiques demostraven que les activitats a la natura són les que tenen més adeptes en tots els perfils d'edats. Els països nòrdics, que curiosament tenen els esports sota la tutela del ministeri de sanitat, detallen que cada dòlar invertit en promoció d'esports de participació a la natura representa un estalvi d'onze dòlars en sanitat. Finalment, cal destacar que els clubs d'esport per a tothom tenen un índex de creixement molt superior als de la resta d'esports a tot Europa.

Amb les dades anteriors, el que vull transmetre és que una entitat com és ara el Club Excursionista de Gràcia depèn de si mateixa i de nosaltres com a socis per a ocupar el lloc que realment li correspon dins de la societat catalana. Explicada aquesta situació, vull demanar la participació i la implicació de tots per a treballar en els actes de celebració previstos per a l'any segon del segle XXI.

ACTES PREVISTOS

- Centenari del naixement de Josep Buch, (Placa a l'adreça de naixement, a Gràcia)
- Recopilació d'escrits sobre les places de Gràcia
- Vuitantè aniversari del Club
- Cinquantè aniversari de la coral
- Trentè aniversari de la travessa Matagalls-Montserrat, (Exposició a la planta baixa del Palau Robert)
- Concurs de fotografia de muntanya
- Cicle d'audiovisuals
- Campionat d'escalada (rocòdrom)

Per afegir-se a la llista de col·laboradors, passeu per Secretaria i la senyoreta Clàudia prendrà nota de les vostres dades.

Us esperem a totes les seccions.

Agraeixo d'antuvi la vostra col·laboració.

Francesc Sanahuja
President

0099

Núm. 19.686

Tot taló estripat o esmenat serà nul.
Caduca als TRES mesos

Donatiu:
El taló es fa efectiu a CAIXA DE SABADELL.
Travessera de Gràcia, 92 o a la Seu del Club de dilluns a dijous de 19 a 22 h.

**Club Excursionista
de Gràcia**

Passatge Mulet, 4 - 08006 Barcelona - Tel. 93 237 86 59 - Fax 93 237 31 48
e-mail: cegracia@cegracia.com - web: <http://www.cegracia.com>

LOTERIA NACIONAL - SORTEIG DE NADAL

El portador interessa la quantitat de **CENT SEIXANTA (160) pessetes** en el bitllet

Núm. 19.686

del sorteig que es celebrarà a Madrid el dia 22 de desembre de 2001

Tot taló estripat o esmenat serà nul. Caduca als TRES mesos

Donatiu: 40 pessetes

Dècims en dipòsit i custòdia a la CAIXA DE SABADELL.
CAIXA DE SABADELL declina tota responsabilitat a partir del dipòsit i la custòdia dels dècims de la Loteria Nacional que li han estat confiats. En cas de resultar premiat es faran efectius a CAIXA DE SABADELL.
Travessera de Gràcia, 92 o a la Seu del Club de dilluns a dijous de 19 a 22 h.

0099

Caixa de Sabadell

AGENDA

NOVEMBRE

1, dijous, a les 21:00 h

GIE

Curset d'iniciació a l'Espeleologia
Xerrada teòrica.

1,2,3 i 4, de dijous a diumenge

Secció de Muntanya i Esquí

Cicle d'alta muntanya: Néouvielle
Coordinació: Sergi Solà

3 i 4, dissabte i diumenge

GIE

Curset d'iniciació a l'Espeleologia: Sortida de final de curset a una gran cavitat a Perellós (França)

10 i 11, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya i Esquí

Cicle de mitjana muntanya: Serres de Pàndols i de Cavalls
Coordinació: Pili Vendrell.

10 i 11, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya i Esquí

Monogràfic

10 i 11, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya i Esquí

Curs d'Escalada: Sortida a Montserrat

18, diumenge

Secció de Muntanya i Esquí

GR 171 Santuari de Pinós-Paüls (Solsonès-Baix Ebre)
Cabacés - Garcia, 22,875 km, 5h 03'
Desnivells aproximats: +315m -605m
Coordinació: Manel Arnau

17 i 18, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya i Esquí

Cicle d'Alta Muntanya: Pica d'Estats - Sotillo
Coordinació: Pili López

24 i 25, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya i Esquí

BTT; Ports de Beseit
Coordinació: Santi Artigas

DESEMBRE

1 i 2, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya i Esquí

Cicle de Mitja Muntanya: Muntanyes de Prades
Coordinació: Pili Justo

15 i 16, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya i Esquí

Monogràfic d'Esquí de Pista (I)
Coordinació: Tonyo

22, dissabte, al matí

Secció Cultural

Instal·lació del Pesebre a Sant Adjutori
Coordinació: Maria Dolors Lázaro

22, dissabte, a les 9 del vespre

Cantaires Muntanyencs

Concert de Nadal
Parròquia de Corpus Christi (Bailèn - Còrsega)

23, diumenge

Secció de Muntanya i Esquí

GR 171 Santuari de Pinós-Paüls (Solsonès-Baix Ebre)
Garcia - Ctra. N-420, (Mora-Gandesa) 16,000 km, 4h 05'
Desnivells aproximats: +270m -80m
Coordinació: Manel Arnau

22 i 23, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya i Esquí

Cicle d'Alta Muntanya: Pic Estanyó
Coordinació: Pep Bellavista

GENER 2002

12 i 13, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya i Esquí

Monogràfic de progressió en glaceres i pernoctació hivernal
Coordinació: Albert Valencia

12 i 13, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya i Esquí

Sortida: Esquí de fons
Coordinació: Alba

19 i 20, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya i Esquí

Monogràfic d'Esquí de Pista (II)

20, diumenge

GR 171 Santuari de Pinós-Paüls (Solsonès-Baix Ebre)
N-420 - C-235 (Gandesa-Tortosa), 12,300 km, 3h 40'
Desnivells aproximats: +530m -420m
Coordinació: Manel Arnau

26 i 27, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya i Esquí

Cicle d'Alta Muntanya: Pic de Subenuix
Coordinació: Sergi Sola

ACAMPADA

VACANCES D'ESTIU A... GRANADA

Aquest estiu la nostra secció va organitzar el campament d'estiu del Club a la Sierra de Cazorla.

Fins aquí tot és normal. El que no és normal és el que ens va passar a partir del tercer dia de vacances al càmping de Cazorla, on tres dels nostres companys començaven a gaudir del paisatge i de la naturalesa, i de cop i volta varen veure una mica de fum dintre d'uns arbres que voltaven el càmping i després unes flames incipients i després cames ajudeu-me i caravana i cotxe carretera avall.

Foc a Cazorla. Fotografia d'Àgel Berbis

Això els passava als nostres amics Paco Aznar, Àgel Berbis i Xavier Misses i les seves mullers i fills.

Aquell vespre varen dormir a una distància prudencial del Parc Natural de Cazorla.

La situació va ser molt compromesa per a l'organització de les vacances d'estiu, ja que aquell mateix dia començaven les vacances la resta de les persones que havien pensat passar-les en aquell indret.

Però, gràcies al sentit de responsabilitat dels nostres amics, que no varen perdre la serenitat, vàrem poder fer les vacances al càmping Suspiro del Moro, a Granada, ja que varen pensar anar a un lloc més allunyat del foc. D'aquest

Foc a Cazorla. Fotografia d'Àgel Berbis

càmping en va tenir referències el nostre amic Pere Solé, que, com que aquell dia es trobava fora del lloc dels fets, va preguntar al càmping on va dormir per un càmping a Granada, i el varen adreçar al que abans hem dit.

El dia 1 d'agost marxàvem en direcció a Andalusia tres caravanes més, sense tenir idea d'on fariem estada. Pel camí i gràcies a l'invent del telèfon mòbil, en arribar a València ens varen fer saber que ja havien arribat a lloc i que els havien rebut estupendament; per tant, nosaltres fèrem un canvi de ruta i a Granada falta gent.

Festa Major a Granada. Fotografia de Mª Glòria Vives

En el recorregut des de Barcelona a Granada, a la nostra amiga Roser Bassas se li varen punxar les dues rodes de la caravana; també el Paco Aznar, en el viatge d'anada, va tenir dues punxades a les rodes de la caravana.

Aquell cap de setmana va arribar la resta dels acampadors, fins a disset instal·lacions. Tothom va quedar satisfet del lloc, i després de tots els nostres petits incidents vàrem començar les vacances.

Festa Major a Granada. Fotografia de Mª Glòria Vives

Es feren sortides turístiques; pujàrem al Mulhacén i al Veleta; celebràrem tres tres mil, i també els dos tres mil del simpàtic Roc (el gos de la família Cillero); férem visites a les platges de la Costa del Sol; els pernils de Trévez foren motiu de visitar aquest poble de Las Alpujarras. Es va fer la clàssica visita a l'Alhambra, tots els del Club junts, i finalment també va arribar el dia de la Festa Major de

Gràcia. Al matí es va fer la cercavila, en què un moro i les seves esposes varen anar caravana per caravana despertant petits i grans, i a continuació la xocolatada. A mitja tarda, jocs per als infants, regals per a tots i aperitiu. A la nit, sopar de germanor, en el qual tots els socis vàrem fer honor al lloc on érem i ens vàrem vestir d'andaluses i, els homes, amb capells de cordovès, i foc de camp, en què tothom va participar, des dels més petits als més grans, amb un número especial protagonitzat per Pere Solé, Miquel Retuerto, Paco Aznar i Xavier Mises, disfressats de vaques boges.

Després d'aquest dia ja tothom va començar a retornar cap a Barcelona, a poc a poc, fins a quedar al càmping buit de "los catalanes de Cazorla".

En resum: després d'un començament de vacances una mica accidentat, les vam acabar amb un molt i molt feliç final.

M. Glòria Vives i Forgas
Secció d'Acampada

PROPERA SORTIDA DE LA SECCIÓ D'ACAMPADA

Per al dia 18 de novembre vinent la nostra secció prepara una sortida turística al Museu de la Colònia Tèxtil de Puig-Reig. La visita té una durada de dues hores, i és guiada. En el mateix recinte trobarem el restaurant per a dinar. Com sempre, aquesta sortida es farà amb autocar. Creiem que aquesta visita serà molt interessant ja que ens permetrà copsar com es treballava i es vivia en una colònia industrial a principis del segle passat. El preu de l'autocar i el dinar us serà donat per carta a tots els socis. Us hi esperem.

CANTAIRES MUNTANYENCS

CONCERT DE NADAL

El nostre tradicional CONCERT DE NADAL, concretament el XXXIV, tindrà lloc, com és habitual en els darrers anys, a la Parròquia de Corpus Christi (Bailèn-Còrsega), el dia 22 de desembre d'enguany a les 9 del vespre.

Ens plau agrair al rector de la parròquia la seva bona disposició a cedir-nos el temple. Volem recordar als antics cantaires i bons companys que els assaigs dels dimecres dies 12 i 19 de desembre, a les 21:15 hores, seran destinats a preparar les cançons de conjunt. Us hi esperem!.

Invitem ben cordialment a tots els nostres consocis i amics a compartir amb nosaltres aquests moments de joia i de fraternal amistat en el marc de les festes nadalenques, com a testimoni dels comuns desigs d'un món millor i més just.

Per altra banda, aquest Concert de Nadal obrirà les portes al CINQUANTENARI de la fundació dels Cantaires Muntanyencs (1952-2002), any en el qual ens caldrà comptar amb l'escalf de tots els membres del Club Excursionista de Gràcia i simpatitzants per tal de commemorar dignament aquesta efemèrides.

Aurora Vila

Porteu el carnet del Club i identifiqueu-vos com a Socis, us tractaran bé...

Hem canviat solament el nom

edelweiss és ara **BALMAT**, la teva botiga d'esports de muntanya

La raó ha estat la necessitat de registrar la marca a nivell internacional degut a la nostre expansió a través d'internet

 INTER SPORT

BALMAT

www.balmat.com

BALMAT, Comte d'Urgell, 72 i 76 / Gran Via C.C., 527 – 08011 Barcelona
Tel. 934 548 309 – Fax : 934 519 260 – mail: balmat@balmat.com

REFLEXIÓ SOBRE ESCALADA CLÀSSICA

Aquest relat és un reflexió sobre l'escalada clàssica, sobre els seus perills menys evidents i sobre les responsabilitats de cadascuna de les parts d'una cordada. Escalar no és un joc de nens; és un esport de risc que s'ha de dur a terme amb seguretat i molta coherència.

11 de setembre, 8 del matí. Ens trobem pletòrics. Hem descansat molt de l'escalada que vam fer ahir a l'agulla de l'Obach (Organyà) i ens disposem a encetar una nova via, l'Asdrúbal, a la paret Bucòlica, entre Oliana i Coll de Nargó.

Ja fa anys que escalem junts, en Robert i jo, i coneixem els nostres límits i les nostres experiències, i per això escollim una via senzilleta (de grau 5+) amb un pas de 6è, però amb l'únic handicap que està per equipar (potser trobarem algun pitó o espit). La via té una entrada senzilla, però el meu cap sembla que no està tant al cent per cent com jo creia, i és per això que després d'un intent passo el relleu de primer al meu bon amic i company Robert.

L'ascensió es va fent tranquil·lament, potser un xic lenta, però segura, i arribem a la R1 (primera reunió) sense grans entrebancs i amb bona roca (calcària). De la R1 ens dirigim a través d'un petit flanqueig a la R1 (bis), que muntem per tal d'evitar fregaments innecessaris.

Sembla que el "coco" comença a funcionar millor i prenc la iniciativa en aquest llarg. Faig uns passos, m'ancoro a una sabina per evitar el factor 2 de caiguda i comprovo la roca: sembla bona! Elevo un peu, el col·loco en un sortint i, en el moment de carregar el meu pes, la roca rebenta i em trobo penjant de la sabina, amb un bon cop a la tibia i la corresponent ferida. (La sabina ha aguantat, però el meu cap fa una espurna.)

Retorno a la reunió i, després de prendre aire, en Robert assoleix de nou el rol de cap de cordada i s'enfila fins a la R2. De segon vaig bé, però alguna cosa no acaba de rutllar. Sé que després haurem d'afrontar un llarg flanqueig de 15 metres cap a la dreta fins a la R3 i després el pas de 6è.

De la reunió estant ens apareix un escalador (sense casc, en un 6è b, i en pedra descomposta!) a la via del costat que ens diu que fins ara hem fet la part fàcil i que ara comença la dificultat de la via... Només faltava això! Asseguro el meu

primer mentre observo com negocia el flanqueig. El "coco" em falla molt, i recordo la meua única i greu caiguda en un flanqueig similar a Canalda (Solsonès).

Arriba a la R3, munta uns ancoratges superpotents i m'esperona a pujar. M'enfilo, faig el pas d'entrada per una fissura on hi ha una sabina, un clau, un tascó i una altra sabina abans del flanqueig, m'incorporo, miro a la dreta i parada! el cervell s'ha aturat; la por em recorre el cos, m'immobilitza, m'aclapara.

(Aquesta part del relat és en versió d'en Robert, perquè jo no en recordo gairebé res.)

"Et vaig veure amb una cara de pànic terrible. Et vaig esperar un parell de cops tot animant-te, però estaves paratitzat. Vas començar a pegar petits cops de casc a la paret. Semblaves desfet.

"Em vaig adonar que la prioritat era sortir com més aviat millor de la situació i et vaig dir que intentessis tornar enrere fins a la R2 i col·locar de nou els ancoratges.

"Fins i tot em vas preguntar com havies de col·locar una cinta en una sabina; estaves out: era una acció que havies fet milers de cops i que no era gens complicada."

Aconsegueixo arribar fins a la reunió i muntar-la de nou. En Robert desfà el flanqueig i es dirigeix a la via del costat (El bàlsam del Tigre), totalment equipada amb parabolts. Arriba a la reunió, la munta i jo pujo. En arribar, un cop assegurat, rebento del tot i esclato a plorar.

D'aquí en amunt ens espera un pas de 6è b que negociarem en tècniques d'escalada artificial. Sortim per dalt, però com!

Reflexió:

- Fa anys que escales amb el meu company i tinc recursos per sortir-me'n, de situacions més o menys inesperades, però, i si no n'arribo a tenir?

- Em considero equilibrat i he après a optimitzar els passos escalant; per què la parada de "coco"?

- La via no era difícil; és més: era assequible. Coneixem realment els nostres límits? Quan ens pot traïr el nostre ordinador?

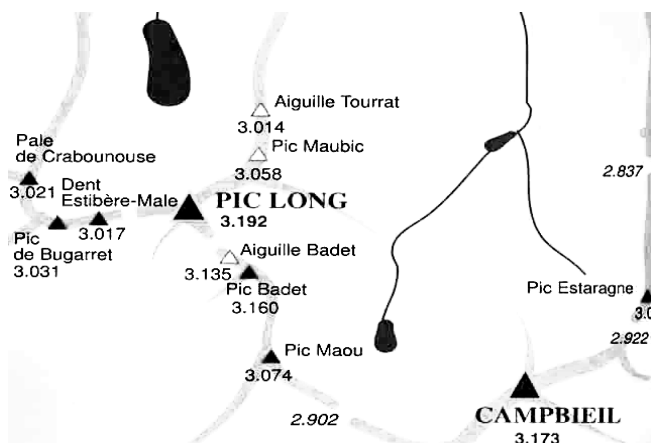
No jugueu amb l'escalada. Mireu-vos-hobé i reflexioneu-hi!

Anotació: agraïment al meu company Robert Maull, que amb el seu sentit comú i la seva capacitat de control em va treure d'aquell moment. Em va dir una frase que m'agradaria citar: "Quan vas de primer, el teu rol és també el de responsable de la cordada i del teu company i, per tant, has de mantenir la calma, has de donar confiança".

Oriol Vidal

50è 3.000 d'en Pep Bellavista

L'àrea del Neouvielle, es on va començar la conquesta dels 3.000 dels Pirineus, en el límit francès dels Pirineus occidentals. El 2 d'Agost de 1787 Henry Reboul i Ernest Vidal varen fer el cim del Turon de Neouvielle. En aquest espai natural hi ha uns 700 llacs i estanys, i boscos de pins que arriben fins a 2.700 m.

Érem el Pep, la Rosa i el Santi, Jordi, Eli, Cinta i Jaume, i jo, Manel. Vàrem acampar divendres prop del Lac de Cap de Long (2.175 m). El dissabte no vàrem fer res, només dormir a les tendes i una petita caminada perquè va ploure. L'objectiu era fer el Pic Long per la cresta, des del Pic Maubic de 3.058 m, però no va ésser possible degut a que érem massa gent (7) i la cresta fins al Pic Long molt llarga.

Malgrat no tenir èxit amb el Pic Long, en Pep Bellavista va aconseguir el seu "50è tres mil", el Pic Maubic. El Pep estava molt refredat, però el seu estil de pujar fa que t'imaginis una màquina de vapor a camera lenta, que sembla que no pot, però acaba tirant. Endavant Pep!!!

EL "MAI ENRERE" HA TORNAT

Com tots sabeu, la revista *Mai Enrere* ja està en marxa.

En aquest projecte de revitalitzar la revista s'hi han posat molta il·lusió i moltes ganes i creiem que com a socis del Gràcia ens hem de sentir orgullosos que una revista amb la història de *Mai Enrere* torni a funcionar.

Ens agradaria que fos una revista engrescadora, dinàmica, atractiva i amb caliu, on tots ens veiéssim reflectits d'una manera o d'una altra. Com ho podem aconseguir? Doncs, fent propostes, donant idees i escrivint articles. Ens agradaria que tothom participés de *Mai Enrere*, no només rebent-la a casa i llegint-la, sinó participant-hi de debò. No necessitem grans escrits literaris ni grans gestes alpinístiques; senzillament, gent que vulgui explicar les seves aventures de cap de setmana o vacances.

Entre tots hem d'aconseguir que el cor de *Mai Enrere* torni a bategar com abans, que pugui transmetre a tot el qui la llegeixi, soci o no-soci, l'estima per la muntanya.

La revista funciona de la manera següent: hi ha un grup de persones encapçalat per l'Eduard Berraondo (sí, sí, aquell presentador d'esports de TV3) que li donarà forma; però, perquè ells puguin treballar, nosaltres, els socis del Club, els hem de donar el material, és a dir, els articles; la meua feina serà fer d'enllaç entre les seccions i socis del Club i l'equip de l'Eduard; per tant, m'encarregaré de recollir les propostes i els articles que escriureu i d'entregar-los a les reunions.

Creiem que és un repte molt important per al Club tornar a publicar la revista *Mai Enrere* i creiem que serà molt fàcil aconseguir-ho si tots hi posem les ganes i una miqueta d'esforç.

Així doncs, mans a l'obra!
Espero els vostres articles i propostes!

Cinta Barrero

Plaça del Diamant 9 • 08012 Barcelona
Telèfon i Fax 93 218 41 17
<http://www.filnet.es/2c/nus>
e-mail: nus@filnet.es

MATAGALLS - MONTSERRAT

La vint-i-dosena edició de la Matagalls-Montserrat ha estat una altra vegada un èxit gràcies a tot l'equip de socis, que han demostrat que l'associacionisme a casa nostra és viu i amb més força que mai. Des que mossèn Jaume Oliveres va fer la travessa fins avui han transcorregut molts anys; no obstant això, un seguit de socis duts per la necessitat de comprovar l'esforç que implicava la fita van decidir recuperrar la travessa en memòria d'aquell soci. Per què? Quin és

Sortida a Collformic. Fotografia de Guillem Martín

el motiu de recobrar una activitat de la qual segur que molts dels que varen conèixer mossèn Jaume Oliveres van pensar que no tenia sentit? O per què tres socis, l'any 1962, intenten i aconsegueixen recuperar-la? La Matagalls-Montserrat es pot considerar avui en dia un patrimoni, però de qui?: del Gràcia?, de les entitats catalanes?, de la societat? Hi participen d'excursionistes afiliats a entitats, a clubs d'atletisme, particulars, etcètera. Aquest fet demostra que la notorietat d'aquesta travessa supera qualsevol previsió que pugui fer un analista esportiu del perquè del seu èxit, i és de difícil argumentació.

L'equip d'informàtica. Fotografia de Guillem Martín

És habitual que qualsevol activitat s'intenti promocionar a través dels mitjans per tal d'aconseguir que s'hi inscrigui un nombre de participants com més elevat millor i obtenir

així uns ingressos que en permetin la repetició any darrere any. La Matagalls, com qualsevol altra activitat, ha treballat en un altre sentit. Inicialment, cercant la participació del màxim nombre possible de socis de l'entitat, i així aconseguir una consolidació important. Tanmateix, la feina ben feta, per mitjà del boca-orella, aconsegueix créixer cada vegada més.

Arribada a Montserrat. Fotografia de Guillem Martín

Però, què succeeix avui en dia? La mateixa jornada coincideix amb altres activitats de l'excursionisme català (coincidència?); la setmana anterior té lloc una altra travessa de Reus a Montserrat, etcètera.

Al seu moment vaig comentar una frase d'un professor que deia que la feina s'havia de fer ben feta, però que també s'havia de dir que s'havia fet, ja que sense difusió era com no fer-la. El temps ens ha donat la raó. Per què l'esforç d'un col·lectiu ha de quedar amagat quan el més pertinent és que la societat sàpiga que dos-cents socis d'una entitat han treballat de manera ordenada per assolir de fer una de les activitats més reconegudes dins del calendari de l'excursionisme català? Òbviament, el treball de la Comissió ha estat fantàstic i s'ha de dir que no tot han estat flors i violes, però el seny sempre s'imposa i el resultat així ho ha deixat palès.

La primera noia, després de 83 km. Fotografia de Guillem Martín

Per finalitzar he de dir que el temps que he estat treballant dins del món de la gestió esportiva, a part de l'honor que em van fer de demanar-me que dirigís la Matagalls-Montserrat, he de reconèixer que ha estat una de les satisfaccions personals més grans de què he gaudit. Gràcies a tots.

Francesc Sanahuja

UN FRAGMENT DEL 1972

Encara feia sol quan en arribar al Brull paràrem a comprar un poc de vi, un senzill Pentavin per a la *botija* (o bóta, *Maria*, *pelleja*, és igual), per a sopar un xic al cim del Matagalls.

En arribar a coll Formic, en Marià del Rey i nosaltres (la Conxita i jo) deixàrem els cotxes i ens dirigírem a bon pas (hem, hem) cap al cim disposats a col·laborar en la sortida d'aquella primera Matagalls-Montserrat.

Ja a prop del cim i a causa de l'espessa boira que ens envoltava, a punt estiguérem de caure dins de la tenda que l'amic Cervera havia plantat en un petit replà. Un cop a dalt, ens posàrem a recer del peu de la creu, perquè el fort vent que bufava no ens fes trontollar, i ens disposàrem a fer un petit mos tot bevent aquell senzill vinet del Brull, que allà, potser per l'alçada, ens va semblar d'allò més bo, mentre esperàvem, nerviosos, l'hora de donar la sortida d'aquella primera marxa.

Penseu que, si ara es fa llarg i pesat esperar les cinc de la tarda, què no seria esperar fins a les set (i encara sense canviar l'horari d'estiu), hora en què es donava la sortida llavors, enmig de la boira i el fred, i ja fosquejant.

A l'hora en punt, i ja a la claror dels fanalets de butà, començàrem a donar la sortida tal com es donava en les curses d'aquell temps, és a dir,

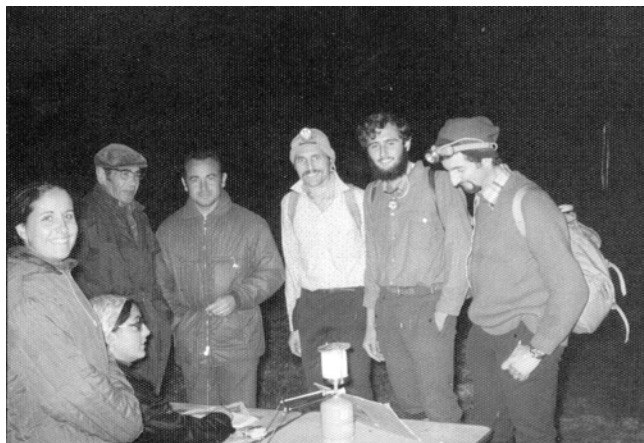
en una llibreta de fulls numerats. Cada participant signava amb el seu nom en el full corresponent al seu número; això és un dir perquè, a causa del fred i la humitat, els bolígrafs s'entestaven a no escriure i els dits de les mans, garratibats, eren sense força per aguantar-los.

Anava passant lentament el temps, quan tot d'una vàrem sentir la Conxita que deia a uns corredors: «Quan arribeu al primer control, digueu-li a la Vicenta que em guardi un plat d'escudella ben calent, que estic gelada». No cal dir que la rialla va ser general, però la veritat és que tots ens n'hauríem menjat un bon plat en aquells moments.

Quan van ser les nou del vespre, hora final de la sortida, els que estàvem de control baixàrem del cim amb els darrers corredors, els uns més de pressa i els altres menys, seguint amb feina, a causa de la boira, els senyals vermells i blancs d'aleshores. Bé, tots no, ja que l'amic Cervera (ja fa temps que m'accepta que el cridi pel seu

nom: Joan), l'Aurora i la Núria (la muller i la filla), la Maria i el seu fill Carles (muller i fill de l'Albesa) es quedaren a dormir en aquella petita tenda, tot suportant el fred i el fort vent (que fins i tot els va trencar un pal de la tenda) que va fer aquella nit.

En passar per la font de l'Oreneta, prop de la Castanya, encara trobàrem marxadors que estaven sopant allà, sense presses per aconseguir un temps molt baix, sinó de fer-ho senzillament dins de les vint-i-quatre hores (val a dir que tots duïen motxilles ben carregades, ja que no hi havia controls d'avituallament, i n'hi havia molts que fins i tot duïen sacs de dormir per fer una becaïna en un moment o altre). Allà els deixàrem, i quan vam ser a coll Formic, la Conxita i jo (el pare havia sortit abans que els corredors, per poder ser a temps al primer control) vàrem agafar el cotxe i, tot avançant un bon nombre de corredors, arribàrem al primer control, al pla de la Calma, per ajudar-los. Allà, a part del pare, hi havia la Vicenta (la mare) i la filla petita, l'Assumpta (Mari, per a la família), i sí, ens havien guardat escudella, que, ben calenta, fruïrem de debò, i així aguantàrem fins a l'hora de tancar el control a mitja nit.

De segur que en el decurs d'aquella primera Matagalls-Montserrat, i successives, hi hagueren moltes altres anècdotes (com el fet que a causa de la boira alguns marxadors anessin a parar, perduts, a Viladrau o al poble de Montseny, o que trobéssim els amics Ferrer, Voltà, Sibis i el mateix Albesa sopant al restaurant d'Aiguafreda). Per cert, encara que ja ho sabeu, he de dir que l'Albesa és l'artífex, l'ànima i un seguidor d'aquella primera i de totes les «Matagalls» que han tingut lloc aquests vint-i-nou anys, i esperem que també de les que vindran.

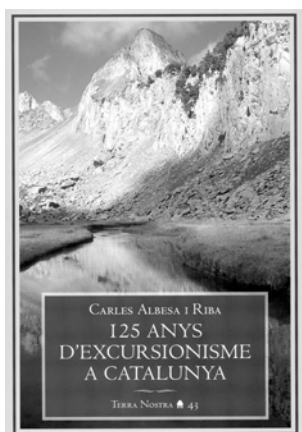
I acabo. Tal com he dit, d'això fa ja vint-i-nou anys. Ara, el que hi trobo a manca, a part de l'esperit muntanyenc, són aquells companys que ja no són entre nosaltres (n'hi ha que, malauradament, per sempre), però molt especialment en Marià del Rey, el meu pare, a qui dono les gràcies des d'aquí per haver-me introduït en aquest nostre Club i en aquesta marxa, en la preparació de la qual col·laboro des de la primera edició.

Francesc M. Del Rey

CRÒNICA DE LLIBRES

Tenim, els excursionistes, una molt bona notícia: el benvolgut consoci i amic, Carles Albesa i Riba, president que fou del nostre Club durant el període dels actes commemoratius del Cinquantenari de la seva fundació, ens acaba d'oferir una mostra més de la seva notable activitat i capacitat literària i d'historiador.

En efecte, recentment ha publicat el memorial "**125 ANYS D'EXCURSIONISME A CATALUNYA**", volum nº 43 de la

col·lecció "Terra Nostra", de Josep M. Infesta, Editor. Barcelona, 2001. Com es pot comprovar pel títol, es tracta d'una obra de gran envergadura i ambició, amb la qual cap altre historiador del nostre excursionisme s'hauria atrevit a enfrontar-se. Només un literat-excursionista com Carles Albesa podia arribar a estructurar una historiografia del moviment muntanyenc de Catalunya, des de la seva fundació fins al moment actual, que permetés a tota l'àmplia gamma de

practicants i afeccionats la coneixença de la important participació que l'excursionisme ha tingut en la història de Catalunya.

Donem, doncs, una ullada al contingut de l'obra de Carles Albesa, segons el seu propi sumari:

1876-1908. Dels orígens als esports de muntanya.-

Any 1876: un flaix històric.
Fundació de la primera entitat.
L'Associació Catalanista d'Excursions Científiques.
La Societat Expedicionària X.
Les dues primeres baixes.
L'escissió.
L'Associació d'Excursions Catalana.
Una rivalitat fructífera.
L'excursionisme català i l'alpinisme europeu.
El Montseny, banc de proves del novell excursionisme.
Publicacions.
Salvaguarda del patrimoni arqueològic/arquitectònic.
Entitats de vida efímera anteriors al segle XX.
Allí dalt és Catalunya.
La unificació: el Centre Excursionista de Catalunya.
L'espeleologia.
Noces d'argent de l'excursionisme.
Les guies de Cèsar August Torras.
La Llei de Descans Dominical.

1908-1928. Dels esports de muntanya a l'excursionisme formatiu.-

Creació de la Secció d'Esports de Muntanya del CEC.
Refugis.
L'espeleologia al Club Muntanyenc.
Mort a muntanya.
L'excursionisme esportiu.
Aplecs i congressos excursionistes.
Una federació incipient.
Les curses per muntanya.

1928-1939. De l'excursionisme formatiu al final de la guerra civil.

La crisi de l'any 1928.
Les marxes de regularitat.
L'escoltisme.
Escalada i alpinisme.
Espeleologia.
La Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya.
L'esquí.
El Comitè Català de Refugis.
El càmping.
Guies i butlletins.
El parèntesi sagnant de la Guerra Civil.

1939-1963. Del final de la Guerra Civil a les expedicions extraeuropees.-

La immediata postguerra.
L'esclat de l'escalada.
Marxes i ral·lis.
L'esquí.
L'espeleologia.
Refugis.
El santuari de Montserrat i la creu del Matagalls.
Represa de l'escoltisme.
Llibres i mapes.
El Museu Pirenaic.
El Campament General de Catalunya, una festa major.

1963-1987. De les expedicions extraeuropees a les competicions d'escalada.-

L'Expedició Barcelona als Andes del Perú-1963.
L'espeleologia.
Cants, poemes i oracions.
Premis federatius.
La Flama de la Llengua Catalana.
La medicina de muntanya.
Noves marxes.
Itineraris senyalitzats: els GR.
Lletres i imatges.
Un nou aplec.
Represa dels congressos.
Al sostre del món.

1987-2000. De les competicions d'escalada al nou segle.-

El primer Indoor Barcelona d'Escalada Esportiva.
L'esquí de muntanya.
Curses de muntanya.
L'espeleologia.
Els esports d'aventura.
Els butlletins socials.
Mountain Wilderness de Catalunya.
Contemplar o ser contemplats.
És mort, l'excursionisme?.
Al llindar del segle XXI.

Realment, la distribució temàtica i cronològica del nostre espai històric demostra un intens treball de síntesi i de selecció que ens procura, en tot moment, una visió molt completa i detallada, i a l'ensem de fàcil localització, dels 125 anys de vida de l'excursionisme català.

Com és ben natural, cada un de nosaltres podria enfocar els fets des de diferents angles i perspectives. Sense cap ànim de rectificar aquesta, repeteixo, ingent tasca d'investigació, em permeto d'assenyalar algunes petites referències que, a judici meu, hauria estat interessant, també, de recollir:

- Encara que fos ben testimonial, caldria un breu capítol sobre l'excursionisme femení; és a dir, "la dona i la muntanya", tema tractat en els actes commemoratius dels 50 anys del nostre GEDE i que tingué una àmplia ressonància, sobretot per la participació de destacades alpinistes.

- El nostre autor salva el terrible "parèntesi sagnant de la guerra civil" de manera molt destre: ho fa amb una poesia de Carles Miralles (Espanya 1936-39), poc coneguda però plena d'uns records ben vius de la misèria i la por d'aquells llarguíssims tres anys. Tal vegada trobo que hi manca un esment al "Regiment Pirinenc nº 1 de Catalunya", embrió d'un nou exèrcit català, integrat per excursionistes, escaladors i esquiadors. I també a l'aportació sagnant del nostre jovent excursionista representada per la mort en combat de dos dels tres primers conqueridors del Cavall Bernat: Josep Costa i Josep Boix, així com del destacat escalador Andreu Xandri. Amés de la diàspora de centenars, tal vegada milers, d'anònims excursionistes que seria adient de concretar en les figures egrègies de Pompeu Fabra i de Josep M. Batista i Roca que, amb l'exili, deixaren orfes del seu mestratge a les generacions posteriors.

- Podria afegir-s'hi tota l'actuació de l'excursionisme de la resistència: les banderes catalanes col·locades en molts cims de les nostres muntanyes i, en especial, en les agulles de Montserrat (Cavall Bernat, la Gorra Frígia...); les signatures de "Visca Catalunya lliure!" en els llibres-registre de les ascensions; el segrest de la imatge de la Mare de Déu de Núria, tot reclamant bisbes catalans, i que restà amagada en el carrer de les Guàrdies del l'antiga vila de Gràcia (ben a prop de casa meua), sense que se'n tingués cap sospita. Un secret ben guardat!

- Suposo que una certa modèstia o pudor de caire social, ben respectable i que molt l'honora, va impulsar el nostre consoci a no esmentar el nom del Gràcia en tant que promotor i impulsor, i fins i tot com a principal organitzador, de diferents proves i actes importants. Per exemple: l'homenatge a mossèn Jacint Verdaguer (1952); l'exposició promuseus Pirenaics (1959); la transformació de la "Delegación Regional Catalana de la FEM" en Federació Catalana de Muntanyisme (1962); la recuperació del nom tradicional de Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (1977); la Travessa Matagalls-Montserrat en menys de 24 hores (1972), per cert que Carles Albesa i Jordi Ribot foren els primers a reinstaurar-la després que mossèn Jaume Oliveres realitzés aquesta gesta (1904) ... el mateix IV Congrés Excursionista Català (1976-1977)

com a conseqüència del transcendent **"Congrés (de Defensa) de la Cultura Catalana"**.

D'una manera expressa, el nostre autor ha volgut reduir sensiblement l'al·lusió a personatges importants en el desenvolupament de la nostra activitat. És per això que cal posar en relleu la citació que fa del nostre consoci Dr. August Castelló i Roca en l'organització de les Jornades de Medicina de Muntanya amb motiu dels actes commemoratius del Cinquantenari de la fundació del Club Excursionista de Gràcia. I, en aquest cas, és per a mi molt satisfactori d'haver estat qui va incorporar el Dr. Castelló a l'activitat muntanyenca, en proposar-lo com a metge Assessor del nostre GEDE (1958).

No en dubteu, el llistó queda emplaçat ben alt per l'amic Carles Albesa, i aquesta nova i difícil meta que ha aconseguit servirà, ara, d'estimulant punt de partença perquè els futurs historiadors del nostre excursionisme vagin completant el memorial, sempre en marxa, d'aquesta nostra activitat desdoblada en un esforç físic i esportiu, per una banda, i en una tasca formativa i cultural, per l'altra.

Felicitats Carles!

Joan Cervera i Batariu

EL PERFIL HUMÀ

Avui el perfil humà és el de **CARLES ALBESA I RIBA**, nat el 2 d'agost de 1927 al barri barceloní de les Corts. És intendent mercantil, uns estudis que desaparegueren en crear-se la facultat de ciències econòmiques, el qual títol quedà equiparat al de llicenciat en econòmiques. Casat amb la consòcia Maria Bachero, que conegué al Club, han tingut dos fills, que també en són socis. L'any 1970 rebé la Placa d'Honor de l'entitat.

—De què has treballat?

Abans del servei militar vaig treballar en banca. El 1953 vaig guanyar unes oposicions al cos tècnic de comptabilitat de l'Ajuntament de Barcelona, on he treballat trenta-nou anys fins a jubilar-me el 1992. També m'he dedicat a la docència en matèries de la meua especialitat.

—A què dediques el temps lliure?

Actualment a investigar i escriure sobre temes d'excursionisme i a caminar i córrer (no gaire de pressa) sobretot per Collserola i a vegades una mica més lluny. M'agrada llegir i abans m'havien interessat els escacs i l'atletisme (el meu pare, que era un bon marxador, havia estat seleccionat per a l'Olimpíada de Berlín del 1936 i va participar a la Popular d'Anvers de l'any següent).

—Quan et vas fer soci del Club i per què?

El maig del 1947. Vaig anar-hi per indicació d'un company de feina que n'era (l'Antoni Mateu). Em sembla que el meu interès immediat va ser participar a la Marxa de Regularitat de Catalunya, de la qual parlava El Mundo Deportivo d'aquells dies.

—Què et motiva per continuar sent-ne soci?

No ho he pensat mai. És el meu club i prou.

—Perquè, com i quan et vas iniciar a la muntanya?

Abans de ser del Gràcia havia fet petites excursions amb un amic (Manel Escriche), que més endavant també se'n féu soci. Així mateix recordo la travessa de les Guillerries, que vaig fer amb el germà de la meva mare (el "tiu Pepito", que havia estat un membre molt actiu del Centre Excursionista Rafael Casanova) i amb la seva filla

(la Paquita, que també féu cap al Gràcia i encara n'és). En aquella època, anar d'excursió era per a mi com una mena d'atletisme que podia practicar en plena naturalesa, gaudint uns paisatges sovint extraordinaris.

—Freqüentes el Club?

Potser una vegada a la setmana o una mica menys.

—Amb quina secció convius més?

Ara a la Comissió Matagalls-Montserrat; de més jove, a la Secció de Muntanya.

—Quants anys has estat de la Junta Directiva i en quins càrrecs?

He estat vicepresident del gener de 1957 al gener de 1961 i del setembre de 1969 al maig de 1971. La presidència la vaig exercir del maig de 1971 al gener de 1974. Abans havia estat president de la Secció de Muntanya, del novembre del 1953 al gener del 1957.

—Explica'm la teva trajectòria pel que fa a la muntanya. Ha anat evolucionant d'un excursionisme primordialment físic cap a un altre de més cultural.

—A quina de les activitats de muntanya t'has dedicat més?

He fet sobretot el que podríem denominar excursionisme clàssic i he participat en marxes de regularitat i d'orientació, que aleshores eren molt populars. Naturalment, he col·laborat molt activament en l'organització de la marxa per azimuths Trofeu E. Ribes Virgili, que la Secció de Muntanya va instaurar l'any 1949 i que es va fer al llarg de més de trenta anys.

—Quin any vas fer per primera vegada la Matagalls-Montserrat i per què?

L'any 1962. El propòsit era repetir aquesta caminada que a principi de segle havia fet el gran pirineista Mn. Jaume Oliveras, la ressenya de la qual va descobrir Josep Buch en un butlletí dels anys vint. Ens va esperonar a intentar-ho el fet que mossèn Oliveras escrivia que anar del Matagalls a Montserrat en un sol dia "és un rècord que no sé si el jovent d'avui seria prou fort per a batre". La vaig fer

junt amb el malaguanyat consoci Jordi Ribot, si bé en intents anteriors també hi havien participat Joan Cervera, Josep Voltà i Enric Guillerà.

—Quantes vegades l'has fet?

Quan l'any 1972, en ocasió dels actes del cinquantenari del Club, s'instaurà la travessa amb caràcter oficial la vaig tornar a fer. Des d'aleshores i fins al 1997 l'he aconseguit setze vegades (més la de l'any 1962 com a aperitiu).

—Quin ha estat el teu rècord de temps?

L'actual fallera de fer la travessa com més de pressa millor és relativament recent, de quan jo ja no estava per grans trotades. El meu millor temps és de l'any 1989: 19 hores i 46 minuts. L'any següent vaig tardar quatre minuts més. Però, no et creguis, hi ha hagut de tot: alguna vegada m'he aproximat al temps límit i més d'una he arribat ranquejant.

—Quan veus la quantitat de gent que ara hi surt, et sents satisfet d'haver-la iniciat?

No sé què dir-te. D'una banda sí, perquè és una demostració de la capacitat del Club per organitzar una prova tan complexa; d'altra banda, però, lamento que hagi perdut molt del caràcter muntanyenc que tenia.

—Quan vas començar a escriure llibres de tema excursionista i quants n'has publicat?

A mi sempre m'ha agradat escriure. El primer llibre va sortir el 1978. En total n'he publicat nou, dos en col·laboració amb Jordi Mir.

—Ha canviat molt el sentit de l'excursionisme, segons tu? Això és evident i intento explicar-ho en un llibre que acabo de publicar: 125 anys d'excursionisme a Catalunya (volum 43 de la col·lecció "Terra Nostra", d'Infiesta editor).

—Relata'm algun fet curiós que t'hagi succeït a la muntanya.

No en recordo cap de destacable. Potser l'ensurt que tinguérem anant amb en Galdric Bayès per la serra de l'Obac cap a Rellinars. De sobte ens envoltaren un grup de guàrdies civils (no tots anaven d'uniforme) i ens apuntaren amb les armes tot cridant cuerpo a tierra!. Després d'escorcollar-nos i de recomanar-nos que no féssim cap comentari sobre l'incident, ens deixaren anar. Pocs dies després (o potser abans) el maquis va dinamitar (o potser havia dinamitat) una torre de conducció d'electricitat de la zona. Em sembla que aquest fet succeí la darrera de la dècada dels cinquanta, o sigui, quan els dinosaures encara baixaven pel carrer de Balmes. I això és tot.

Quin ensurt que devia tenir el nostre consoci número 1970, l'amic Carles! Personalment, crec que seria interessant de conèixer la seva versió dels canvis que ha experimentat l'excursionisme. Ens tocarà, doncs, comprar el seu darrer llibre.

Terese

Adherit a:

Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya
Associació d'entitats Excursionistes del Barcelonès
Grup Alta Muntanya Espanyol

Membre Fundador de la Federació Internacional de Càmping i Caravàning
Representant a Catalunya del Càmping Club de França

Federació Catalana d'Espeleologia
Federació Catalana d'Entitats Corals

EDITOR: Club Excursionista de Gràcia
DIRECTOR: Guillem Martín i Brasó

a/e: cegracia@cegracia.com
web: <http://www.cegracia.com>
Dip. legal: B.9720-1961